

Ekologické sdružení Arnika

Motto:

„Vzdálí – li se lidské srdce od přírody, zatvrdí se. Nedostatek úcty k tomu, co roste, co je živé, rychle povede také k nedostatku úcty k lidem.“ Luther Stojící medvěd z kmene Lakotů

Čím se zabývá?

- ⇒ ochranou mokřadů a vodních toků
- ⇒ znečištěním životního prostředí toxickými látkami a odpady
- ⇒ snahou o účast veřejnosti v rozhodování o životním prostředí

Působnost a spolupráce:

- ⇒ Arnika je celostátní organizace s místně či tématicky definovanými samostatnými pobočkami v 7 městech (České Budějovice, Děčín, Liberec, Ostrava, Praha, Vrchlabí, Vyškov).
- ⇒ V České republice je členem Zeleného kruhu a Informačního centra nadací (INC). Za podpory Arniky vznikla také v Děčíně Koalice neziskových organizací pro cyklistiku a pěší dopravu.
- ⇒ Arnika na mezinárodní úrovni koordinuje evropskou skupinu celosvětové sítě za snížení toxických látek v životním prostředí IPEN (Internacional POPs Elimination Network). Zastupuje Českou republiku v koalici Health Care Without Harm – HCWH. Arnika je dále členem Mezinárodní aliance pro zachování Labe v Čechách a Sasku a připravuje společné projekty s Grüne Liga, ERN (European Rivers Network).

Pilíře pro činnost:

- ⇒ zapojení veřejnosti
- ⇒ odborné argumenty
- ⇒ spolupráce se sdělovacími prostředky

Historie:

Arnika vznikla 29. září 2001 odštěpením od Děti Země. Se zakladateli Arniky odešlo z Děti Země i Centrum pro podporu občanů a stalo se jednou ze zakládajících poboček nového ekologického hnutí Arnika. Další ze zakládajících složek byl tým Bořena, který se zaměřuje na ochranu přírody západní částí Českého středohoří.

Organizační struktura:

Základní organizační jednotky:

- ⇒ Valná hromada,
- ⇒ Výkonná rada (Užší rada),
- ⇒ Výkonná ředitelka,
- ⇒ Základní články,

Charakteristika:

1. Valná hromada – nejvyšší orgán Arniky, schvaluje změny statutu, volí Výkonnou radu
2. Výkonná rada – řídí činnost sdružení mezi zasedáními valné hromady, je volena na tři roky. Skládá se z předsedy, ze členů Užší rady a ze zástupců Základních článků, z nichž každý má ve výkonné radě jednoho člena.
3. Užší rada – se skládá z předsedy a dvou členů.
4. Základní články (pobočky) mají právní subjektivitu. Rada základního článku má dva až čtyři členy, kteří jsou statutárními zástupci Základního článku. Pobočky vznikají na územním nebo tématickém principu. Zvláštním základním článkem je Koordinační centrum, které plní funkci centrální kanceláře (zajišťuje funkce tiskového mluvčího, získávání členů, komunikace s nimi, stabilizace organizace aj.)

Zisk finanční podpory:

Činnost Arniky je financována:

- ⇒ z prostředků zahraničních nadací (cca 40%),
- ⇒ fondů EU (27%), grantů českých nadací (16%),
- ⇒ dotací od státních institucí (12%)
- ⇒ vlastní činností se Arnika podílí 4%:
Členské poplatky a dary jednotlivců představují 1,1% ročních výnosů.

Na základě výběrových řízení podpořili činnost zejména tyto nadace a státní instituce:

- ⇒ DANCEE
- ⇒ DOEN Stichting,
- ⇒ Global Greengrants Fund, Health Care Without Harm
- ⇒ IPEN - International POPs Elimination Network, Jenifer Altman Foundation
- ⇒ Know How Fund - grantový projekt Velvyslanectví Velké Británie
- ⇒ MATRA-KNIP a Matra/KAP - grantové projekty Velvyslanectví Nizozemského království
- ⇒ Magistrát města Ostravy
- ⇒ Mitchell Kapor Foundation
- ⇒ Ministerstvo životního prostředí
- ⇒ Ministerstvo práce a sociálních věcí
- ⇒ Nadace Partnerství
- ⇒ Nadace VIA
- ⇒ NROS - Nadace rozvoje občanské společnosti
- ⇒ Open Society Fund Praha
- ⇒ EU - program Phare
- ⇒ REC Praha
- ⇒ REC Szentendre
- ⇒ Swedish NGO Secretariat on Acid Rain

Jak můžeme pomoci mi:

- ⇒ dobrovolník – možnost pomáhat při kampaních, při činnosti v kancelářích, při propagaci či oslovování veřejnosti.
- ⇒ člen
- ⇒ přispěvatel - sympatizant

Programy činnosti Arniky:

1. *Program ochrana přírody:*

Se zaměřuje především na ochranu druhově nejbohatších ekosystémů střední Evropy – vodních toků a mokřadů. Snaží se hledat a prosazovat takové způsoby spravování a využívání vodních toků, které směřují ke sladění požadavků ochrany přírody s protipovodňovou ochranou a s hospodářským využitím vodních toků a krajiny kolem nich. Další důležitou činností programu je záchrana mizejících druhů; rostlin a živočichů v jejich původních biotopech a zachování přirozené rovnováhy krajiny.

Kampaně a programy:

- ⇒ Za záchranu řeky Opavy - snaží se zabránit stavbě přehrady, která zatopí obec Nové Heřminovy a nenávratně poškodí krajinu kolem řeky Opavy, a prosadit naopak protipovodňová opatření šetrnější k přírodě i lidem. Na kampani spolupracujeme s obcemi a neziskovými organizacemi.
- ⇒ Ochrana dolního toku Labe
- ⇒ Ochrana Poodří pro 21. století
- ⇒ Pozemkový spolek Bořena
- ⇒ Natura 2000
- ⇒ Strom - projekt na ochranu zeleně
- ⇒ Ochrana ohrožených druhů
- ⇒ Projekty ekologické protipovodňové ochrany
- ⇒ Revitalizace Morávky a Bystrého
- ⇒ Seznam staveb v záplavových územích
- ⇒ Mezinárodní konference o mezinárodní ochraně polabské přírody

2. *Program toxické látky a odpady*

Zaměřuje se na omezení toxických látek (dioxiny, PCB, těžké kovy), které se do prostředí dostávají z odpadů a procesů jejich zpracování. Usilují o přísnější zákony a zavedení tzv. „čistší výroby“ či důsledné recyklace odpadů. Prosazují právo občanů na informace o toxických látkách v životním prostředí.

Kampaně a programy:

- ⇒ Budoucnost bez jedů – snaha o snížení emisí toxických látek zavedením přísnějších legislativních opatření anebo eliminací jejich zdrojů.

3 kroky:

- zavedení integrovaného registru znečišťování se zaručením práva veřejnosti na informace v něm.
  - podpis a ratifikace mezinárodní úmluvy o 12 nejtoxičtějších látkách na světě.
  - snižování množství vypouštěných škodlivých látek do životního prostředí z konkrétních průmyslových provozů.
- ⇒ Šetrné papírování – usiluje o zavedení co nejširšího užívání recyklovaného papíru a zvýšení celkové míry jeho recyklace.
  - ⇒ Koncepce nakládání s odpady v ČR
  - ⇒ Zdravotnictví bez PVC
  - ⇒ Když se odpad spálí, nezmizí!
  - ⇒ Databáze znečištění ze spaloven a energobloků na internetu
  - ⇒ Podpora kompostování a separace odpadu v Dobré
  - ⇒ Stránky o dioxinech a dalších toxických látkách

Projekty evropské a mezinárodní úrovně

- ⇒ Stop toxickým látkám v Evropě - mezinárodní projekt zaměřený na prosazení zákazu a eliminace tzv. perzistentních organických látek

- ⇒ HCWH - Health Care Without Harm - mezinárodní projekt na zdravotnictví bez PVC
- ⇒ Evropská pracovní skupina IPEN - International POPs Elimination Network
- ⇒ Informační centrum o perzistentních látkách pro země střední a východní Evropy

3. *Program veřejnost a životní prostředí*

S centrem pro podporu občanů se tento program snaží pomáhat lidem, kteří se chtějí podílet na rozhodování o životním prostředí v místě, kde žijí. Pomáhají občanům s orientací v zákonech, účastí ve správních řízeních, s odbornými problémy a publicitou případů. Do tohoto programu náleží také pořádání seminářů a vydávání příruček.

Kampaně a programy:

- ⇒ Životní prostředí - věc veřejná – snaha o seznámení veřejnosti s českou legislativou, přijatou v souvislosti se vstupem do EU, jejími nástroji a možnostmi jak ovlivnit rozhodování o životním prostředí. Jde zejména o účast ve správních řízeních, proces hodnocení vlivů staveb na životní prostředí a právo na informace.
- ⇒ Veřejnost proti dálnici D3 - ve spolupráci s dotčenými obcemi se Arnika snaží prosadit takovou trasu dopravního spojení Praha - Tábor - České Budějovice - hranice s Rakouskem, která by byla přijatelná z hlediska dopadů pro přírodu Posázaví a život lidí v tamních sídlech.
- ⇒ Děčín - město pro lidi - prosazují do územního plánu města principy trvale udržitelného rozvoje. Staví na šetrném dopravním systému, jehož prioritami jsou pěší občan, cyklistika, veřejná doprava a integrovaný dopravní systém, a teprve poté se věnuje automobilismu.
- ⇒ Zachraňme stromy! – snaží se zabránit zbytečnému kácení stromů ve městech a obcích na celém území České republiky.
- ⇒ Ochrana přírodních hodnot biocentra Mladá u Milovic
- ⇒ Dostavba Pankrácké pláně (Pražský Manhattan)
- ⇒ Staré ekologické zátěže na Královéhradecku
- ⇒ Centrální překladiště pro střední Evropu Lysá nad Labem
- ⇒ Spalovna v Mydlovarech u Českých Budějovic
- ⇒ Za záchranu zeleně v Ostravě-Porubě
- ⇒ Havarijní plán spalovny v Ostravě
- ⇒ Průmyslová zóna v Úvalech u Prahy
- ⇒ Přežijí zelené plíce Prahy 5?

Publikace:

Arnika vydává velké množství publikací k jednotlivým programům. Jde hlavně o knihy a letáky, dále samolepky atd. Některé z nich lze stáhnout přímo z internetu na www.arnika.org. Kromě těchto publikací vydává také čtvrtletník Arnikum, ve kterém informuje o svých projektech a jejich úspěších, představuje své zaměstnance a jejich práci.

Otevřené otázky:

- ⇒ Proč se Arnika více nevěnuje vzdělávání?
- ⇒ Proč i přes svůj kontakt s médii není známá v široké veřejnosti?

Aktuality:

Viz. seminář.